

Nr 304.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående anslag till lantbruksinstitutet vid Ultuna samt lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp; given Stockholms slott den 16 april 1917.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels godkänna de av chefen för jordbruksdepartementet framlagda förslagen till stater för lantbruksinstitutet vid Ultuna samt för lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp, att tillämpas från och med år 1918, ävensom de av honom föreslagna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i dessa stater för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningar;

dels förklara, att den, som med eller efter ingången av år 1918 tillträder ordinarie befattning å någon av dessa stater, skall vara pliktig att underkasta sig de för avlöningsförmånernas åtnjutande fastställda villkor och bestämmelser samt att den innehavare av ordinarie befattning vid något av instituten, vilken icke före den 1 december 1917 anmäler, att han vill övergå till den nya staten och underkasta sig de för åtnjutande av avlöningsförmåner enligt densamma stadgade villkor och bestämmelser, och vilken ej heller kan lagligen därtill förbindas, skall varda bibehållen vid de enligt dittills gällande ordinarie stat honom tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit honom;

dels, vid bifall till vad sålunda föreslagits, höja ej mindre det under anslagstiteln: undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar under nionde huvudtiteln upptagna anslag till lantbruksinstitutet vid

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 1 saml. 261 häft. (Nr 304.)

Ultuna från 74,300 kronor med 18,050 kronor till 92,350 kronor än även det under samma anslagstitel upptagna anslag till lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp från 86,900 kronor med 25,400 kronor till 112,300 kronor,

dels ock å extra stat för år 1918 under nionde huvudtiteln såsom förslagsanslag, högst, anvisa för bestridande av vissa kostnader för bränsle m. m. vid lantbruksinstitutet vid Ultuna 3,700 kronor samt för enahanda ändamål vid lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp 7,550 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

K. Dahlberg.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
16 april 1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
Statsråden: VON SYDOW,
STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MÄRTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG.

Departementschefen, statsrådet Dahlberg anförde:

Uti den del av den under nionde huvudtiteln uppförda ordinarie anslagstiteln »undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar», som är av bestämt anslags natur, upptagas anslag till lantbruksinstitutet vid Ultuna med 74,300 kronor samt till lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp med 86,900 kronor, tillhoppa 161,200 kronor.

Min företrädare i ämbetet anmälde den 13 januari 1917, att med anledning av inkomna framställningar om lönereglering för lärarna vid dessa institut och om vissa andra ändringar i institutens stater dessa frågor vore under utredning genom löneregleringskommittén. Från kommittén hade han under hand erhållit uppgift å ungefärliga beloppen av de anslag, vilka, så vitt då kunde bedömas, syntes bliva erforderliga, och hade han med ledning härav funnit, att för bägge instituten borde beräknas ordinarie anslagsbelopp å tillhoppa 215,000 kronor samt anslag å extra stat för år 1918 å 12,000 kronor.

I enlighet med hans hemställan har Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition angående anslag till lantbruksinstitutet vid Ultuna samt till lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp, som Kungl. Maj:t kunde komma att avlåta till riksdagen, för dessa institut beräkna *dels* en förhöjning i de ordinarie anslagen till dessa institut från 161,200 kronor med 53,800 kronor till 215,000 kronor *dels ock å extra stat* för år 1918 ett belopp av 12,000 kronor.

Till följd härav har i bestämda anslaget under anslagstiteln »undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar» beräknats enahanda förhöjning som å institutens ordinarie anslag eller 53,800 kronor.

Efter det löneregleringskommittén numera avgivit det förväntade utlåtaudet, dagtecknat den 12 april 1917, anhåller jag få anmäla detta ärende.

Nu gällande stater för ifrågavarande bägge institut antogos av 1911 års riksdag samt hava undergått jämkningar vid 1913 års riksdag, 1914 års förra riksdag och 1915 års riksdag. Med iakttagande härav äro dessa stater av följande utseende:

Stat för lantbruksinstitutet vid Ultuna.

	Lön		Tjänstgöringspenningar		Summa	
<i>Avlöning:</i>						
1 rektor, arvode	—	—	—	—	2,000	—
1 lektor	2,600	—	1,400	—	4,000	—
7 lektorer	18,200	—	9,800	—	28,000	—
Extra lärare, arvoden	—	—	—	—	9,250	—
1 bibliotekarie	—	—	—	—	300	—
Avlöning, summa kronor	—	—	—	—	43,550	—
Till institutets övriga utgifter					34,750	—
	Summa kronor				78,300	—

Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr., efter 15 år med ytterligare 500 kr. och efter 20 år med än ytterligare 500 kr.

Anmärkingar:

- a) Så länge rektor och övriga lektorer åtnjuta fri bostad, avdragas å lönen 500 kronor årligen.
 b) Av vart och ett av lektorernas ålderstillägg räknas 350 kronor tillhöra lönen och 150 kronor tjänstgöringspenningarna.

Stat för lantbruks- och mejerilinstitutet vid Alnarp.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	
<i>Avlöning:</i>				
1 rektor, arvode	—	—	2,000	—
1 lektor	2,600	1,400	4,000	—
7 lektorer	18,200	9,800	28,000	—
1 adjunkt	2,000	1,000	3,000	—
1 dito	2,000	1,000	3,000	—
Extra lärare, arvoden	—	—	8,950	—
1 bibliotekarie	—	—	300	—
Avlöning, summa kronor	—	—	49,250	—
Till betäckande av möjligen uppkommande förlust å mejerirörelsen			5,000	—
Till institutets övriga utgifter			37,150	—
Summa kronor			91,400	—

Efter 5 år kan lönen
höjas med 500 kr., efter
10 år med ytterligare 500
kr., efter 15 år med ytter-
ligare 500 kr. och efter
20 år med än ytterligare
500 kr.

Anmärkningar:

a) Så länge rektor, övriga lektorer samt adjunkter åtnjuta fri bostad, avdragas å lönen 500 kronor årligen.

b) Av vart och ett av lektorernas och adjunkternas ålderstillägg räknas 350 kronor tillhöra lönen och 150 kronor tjänstgöringspenningarna.

På grund av bostadsavdragen hava anslagen till dessa institut icke behövt upptagas till samma belopp som staternas slutsummor utan till ovan angivna lägre belopp av respektive 74,300 och 86,900 kronor.

Sedan styrelserna för lantbruksinstitutet vid Ultuna samt lantbruks- och mejerilinstitutet vid Alnarp i särskilda skrivelser i juni 1913 anhållit att, för så vitt hinder kunde anses möta för definitiv reglering av institutslärarnas avlöningar till likhet med universitetsprofessorernas, Kungl. Maj:t måtte utverka tillfällig löneförbättring för samtliga ordinarie institutslärare med visst angivet belopp, avgav lantbruksstyrelsen den 11 oktober 1913 utlåtande över berörda framställningar och hemställde därvid om framställning till riksdagen rörande anvisande av medel till provisorisk löneförhöjning för de ordinarie lärarna vid instituten.

I skrivelser i september 1915 förnyade institutens styrelser sina omförmälda framställningar om förbättrande av de ordinarie lärarnas avlöningsförmåner; och i utlåtande däröver den 19 november 1915

åberopade lantbruksstyrelsen vad den i sitt utlåtande den 11 oktober 1913 föreslagit samt hemställde om bifall till sin då gjorda framställning.

Löneregleringskommittén avgav därefter den 11 mars 1916 utlåtande i ärendet. I detta utlåtande anförde kommittén, att enligt dess uppfattning en uppflyttning i lönehänseende av de ifrågavarande befattningshavarna snart nog borde ske och frågan om en ny definitiv löne-reglering göras till föremål för en noggrann och allsidig utredning, så snart det statsfinansiella läget gäve utsikt till dess genomförande. På anförda skäl ansåg kommittén sig emellertid icke kunna tillstyrka, att framställning gjordes hos 1916 års riksdag om tillfällig avlöningsförbättring för ordinarie lärare vid de nämnda instituten.

Vid föredragning av ärendet den 24 mars 1916 fann Kungl. Maj:t de gjorda framställningarna ej föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Den 27 juli 1916 anbefalldes sedermera lantbruksstyrelsen att, med anledning av vad löneregleringskommittén i sitt utlåtande den 11 mars 1916 anfört, skyndsamt uppgöra förslag till definitiv löne-reglering för de på ordinarie stat vid de bägge ifrågavarande instituten anställda lärare samt därmed till Kungl. Maj:t inkomma.

I skrivelse den 25 september 1916 har därpå lantbruksstyrelsen framlagt förslag till nya stater för instituten ävensom förslag till avlöningsvillkor.

Styrelserna för instituten hava ytterligare i skrivelser den 3 resp. den 11 augusti 1916 gjort framställningar i ämnet; och har lantbruksstyrelsen i särskilda utlåtanden i anledning av sistberörda framställningar åberopat eller hänvisat till sitt yttrande i den ovanberörda skrivelsen den 25 september 1916.

Vidare hava styrelserna för instituten var för sig i underdånig skrivelse av resp. den 9 september och den 3 oktober 1916 gjort framställning i fråga om höjning av det i vederbörande instituts stat upptagna ordinarie anslaget »till institutets övriga utgifter» ävensom styrelsen för Alnarps institut i fråga om beviljande jämväl av medel å extra stat, och har lantbruksstyrelsen i särskilda utlåtanden den 24 november 1916 yttrat sig över dessa framställningar.

Slutligen har styrelsen för institutet vid Alnarp i skrivelse den 8 december 1916 anhållit om vidtagande av åtgärd för att, i samband med en blivande löneförbättring för institutets ordinarie lärare, de båda adjunkturerna vid institutet måtte så vitt möjligt förändras sålunda, att i avseende å tjänstegrad och avlöningsförmåner dels innehavaren av

adjunkturen i mejerikemi och bakteriologi jämfördes med de lärare vid institutet, som för närvarande vore lektorer, och dels innehavaren av adjunkturen i anatomi och fysiologi jämfördes med laborator och observator vid rikets universitet. Den 14 december 1916 har lantbruksstyrelsen yttrat sig över nämnda anhållan.

Samtliga dessa efter Kungl. Maj:ts beslut den 24 mars 1916 inkomna förslag och framställningar hava remitterats till löneregreringskommittén.

Då löneregreringskommittén den 11 mars 1916 avgav utlåtande rörande den då föreliggande frågan om provisorisk löneförhöjning för de båda lantbruksinstitutens ordinarie lärare, yttrade kommittén bland annat följande.

Kommittén hade — i likhet med institutens styrelser och lantbruksstyrelsen — även för sin del trott sig finna, att det med dåmera inträdda förhållanden näppeligen låte sig försvaras att — fortfarande såsom dittills skett — likställa lärarna vid lantbruksinstitutet med lärarna vid de allmänna läroverken. Icke minst med hänsyn till angelägenheten av att fullt lämpliga lärarkrafter måtte kunna vinnas för instituten och bibehållas vid desamma, syntes man snart nog få skrida till att uppföra lärarna vid instituten i fråga på ett något högre plan.

Löneregreringskommittén 11/3 1916.

Rörande omfattningen av denna uppflyttning hade emellertid institutens styrelser och lantbruksstyrelsen stannat i olika meningar såtillvida, att de förstnämnda styrelserna velat jämföra lektorerna vid lantbruksinstitutet med professorerna vid universiteten, under det att lantbruksstyrelsen föreslagit, att de skulle likställas med professorer, för vilka den lägre avlönningstyp tillämpas, som är gällande vid, bland annat, Chalmers tekniska läroanstalt.

Efter det löneregreringskommittén härpå lämnat en redogörelse för tillkomsten och tillämpningen av de båda avlönningstyper för professorsbeställningar, till vilka hänvisning sålunda skett, förklarade kommittén, att den icke ansåge sig böra på grund av de då föreliggande kungl. remisserna ingå i prövning därav, huruvida någondra av dessa avlönningstyper, eller eventuellt vilkendera, borde komma till användning vid en blivande definitiv löneregrering för lantbruksinstitutet.

En uppflyttning i lönehänseende av de ifrågavarande befattningshavarna syntes emellertid icke utan verklig olägenhet kunna anstå alltför länge. Frågan om en ny definitiv löneregrering borde därför, så snart det statsfinansiella läget gäve utsikt till dess genomförande, göras till föremål för en noggrann och allsidig utredning.

Vid sådant förhållande och av ytterligare anförda grunder syntes löneregreringskommittén näppeligen skäl vara för handen att medgiva en tillfällig löneförbättring; och ansåg sig sålunda kommittén icke kunna tillstyrka framställning hos 1916 års riksdag om dylik avlöningsförbättring för de avsedda befattningshavarna.

I förenämnda skrivelse den 25 september 1916 har av lantbruks-

styrelsen till stöd för dess statförslag, så vitt nu är i fråga, andragits huvudsakligen följande.

Lantbruks-
styrelsen
26/6 1916.

Vad först anginge lärarnas vid lantbruksinstitutet likställighet i fråga om lön m. m. med lärarna i samma grad vid de allmänna läroverken, ansågo sig styrelsen böra erinra, att denna likställighet av Kungl. Maj:t och riksdagen godkänts vid omorganisationen av lantbruksinstitutet vid Ultuna år 1891. Vid denna tidpunkt och även sedermera vid de närmast följande löneregleringarna för lantbruksinstitutet syntes också skäl hava förelegat att i förevarande avseende likställa instituten med de allmänna läroverken, i det att sistnämnda läroanstalter då voro de, med vilka instituten därutinnan närmast kunde jämföras.

Härvid vore dock att märka, att avsevärd skillnad redan då förefanns såväl mellan undervisningen vid dessa båda olika slag av läroanstalter som ock i fråga om mogenheten hos anstalternas elever, vilken skillnad ställde större fordringar på institutlärarnas än på elementarlärarnas kompetens, särskilt i fråga om en viss specialisering i en del ämnen samt praktisk kunskap och erfarenhet i andra. Vid instituten meddelades nämligen då och meddelades jämväl fortfarande undervisning icke såsom vid elementarläroverken i fastställda kurser utan i form av föreläsningar och tentamina samt laborationer och andra praktiska övningar i full överensstämmelse med vad fallet vore vid alla andra högre fackskolor, och lärjungarna vore i fråga om ålder och förkunskaper — därvid särskilt förtjänade framhållas en för alla erforderlig grundlig praktisk utbildning — närmast jämförliga med högre fackskolornas men däremot icke med allmänna läroverkens lärjungar. Därtill komme ock — såsom lärarrådet vid lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp redan år 1904 med rätta framhöll — att institutslärarna i så måtto vore underkastade ogynnsammare villkor än elementarlärarna, att de såsom boende på landet dels måste från städerna hämta största delen av sina förnödenheter, vilket fördyrade dessa genom frakter och resor, dels för barnens skolgång och uppfostran i övrigt hade att bära betydligt större omkostnader än städernas invånare och dels slutligen icke hade tillfälle till extra förtjänst genom bisysselsättningar, vilka städse erbjöde sig i städerna.

Vidare syntes böra erinras, att, då vid 1905 års riksdag senaste lönereglering vid instituten ägde rum, lektorernas vid Chalmerska läroanstalten avlöningsförmåner voro lägre än lektorernas vid de allmänna läroverken, i det att till bådass grundlön å 4,000 kronor kommo för de förra endast två men för de senare fyra ålderstillägg, vart och ett å 500 kronor. I underdånig skrivelse den 16 maj 1905 hemställde emellertid läroanstaltens styrelse, att lektorerna måtte i lönehänseende bliva likställda med tekniska högskolans professorer, vilkas avlöningsförmåner då utgjorde 6,000 kronor med två ålderstillägg, vart och ett å 500 kronor.

Om sålunda redan vid föregående lönereglering befogade erinringar kunnat riktas mot institutslärarnas likställighet i lönehänseende med lärarna vid de allmänna läroverken, syntes numera ett fortsatt fasthållande vid nämnda likställighet icke kunna försvaras. Från och med år 1912 hade till instituten blivit förlagda fortsättningskurser för lantbrukslärare och konsulenter, vid vilka undervisningen ålåg institutslärarna, något som haft till följd ej endast att deras undervisningsskyldighet ytterligare ökats utan ock att ännu större fordringar måst ställas på deras utbildning än tillförne varit fallet. Och då instituten i viss mån på grund härav vid besättandet

av nya lärarplatser hade att tävla icke såsom förr huvudsakligen med de allmänna läroverken utan med andra, instituten närstående institutioner såsom centralanstalten för jordbruksförsök samt veterinär- och skogshögskolorna, vilka kunde erbjuda sina motsvarande tjänstemän samma löneförmåner som universitetsprofessorerna, intoge instituten i fråga om lärarnas löneförmåner en så ofördelaktig ställning, att — såsom även löneregeringskommittén uttalat — en uppflyttning i lönehänseende av ifrågasvarande befattningshavare snarast måste ske och därmed icke utan verklig olägenhet kunde alltför länge anstå.

Under sådana förhållanden och då de båda lantbruksinstituten vore landets högsta undervisningsanstalter på jordbrukets område, kunde det ligga nära till hands att, vid en definitiv löneroglering, i fråga om avlöningsförmånerna jämställas institutslärarna med lärarna vid motsvarande högskolor — veterinärhögskolan och skogshögskolan — samt med tjänstemännen vid centralanstalten för jordbruksförsök.

Då emellertid frågan om den högre lantbruksundervisningens ordnande fortfarande vore oavgjord, hade lantbruksstyrelsen, på de i styrelsens utlåtande den 11 oktober 1913 anförda skäl, ansett sig jämväl nu vid genomförande av en definitiv löneroglering höra tillvidare vidhålla sin i sistnämnda utlåtande uttalade uppfattning, att lektorerna i lönehänseende borde likställas med professorerna vid Chalmers tekniska institut. Då nu vore fråga om definitiv löneroglering, följde emellertid givetvis därav, att institutslärarnas löneförmåner borde även i vad det gällde begynnelselön och ålderstillägg bringas i full överensstämmelse med den för dessa professorer fastslagna lönetypen och sålunda bestämmas till 6,400 kronor med ett ålderstillägg av 600 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring.

Vid förordandet av denna avlöning till dåvarande lektorer vid Chalmerska läroanstalten hade föredragande departementschefen i sitt anförande till statsrådsprotokollet den 11 mars 1911 frambållit att, om han stannade därvid, skulle vid bifall därtill en ny lektorslönetyp fastställas, högre än någon hittillsvarande. Han ville på grund härav gå ett steg längre och förorda, att samtliga lektorer vid anstalten, i likhet med vad redan då vore fallet med dess föreståndare, tilldelades benämningen professor; de förde ju ock sina elever till ett betydligt högre stadium än som vitsordades genom studentexamen.

Med stöd av sålunda anförda skäl och då de båda lantbruksinstitutens betydelse i arbetet på främjandet av landets jordbruk nog samt torde vara både känd och erkänd, syntes det lantbruksstyrelsen att, i samband med lönerogleringens genomförande, åt institutens samtliga lektorer borde tillerkännas titeln professor.

Vad anginge förbättringen i adjunkternas vid institutet vid Alnarp löneförmåner erinrade lantbruksstyrelsen, hurusom den i sitt utlåtande den 11 oktober 1913 föreslagit, att dem måtte beredas samma löneförhöjning i procent räknat, som föreslagits för lektorerna, eller med omkring 37 procent av den fastställda begynnelselönen; lönetillägget för adjunkterna skulle härigenom komma att uppgå till 1,100 kronor. Då en sålunda beräknad provisorisk löneförbättring icke syntes kunna tillämpas vid en definitiv löneroglering och då i gällande stat för Chalmers tekniska institut funnes upptagna s. k. andre lärare, vilka syntes i det närmaste kunna likställas med omförmälda adjunkter, hade lantbruksstyrelsen ansett vägande skäl föreligga att för dessa adjunkter föreslå samma löneförmåner, som de nämnda andre lärarna åtnjöte, eller 4,000 kronor med 2 ålderstillägg, vardera å 500 kronor. I samband med vad lantbruksstyrelsen sålunda uttalat i fråga om de skäliga avlöningsförmånera för

adjunkt utvecklade styrelsen närmare, huru under en antagen tjänstetid om 35 år den ifrågasatta adjunktsavlöningen skulle komma att ställa sig i jämförelse med den för närvarande utgående avlöningen för adjunkt.

Beträffande såväl de nuvarande lektors- som de nuvarande adjunktsbeställningarna anförde lantbruksstyrelsen jämväl, att det syntes få anses självfallet att, vid bifall till de av styrelsen föreslagna löneförhöjningarna, de nya professorerna och andre lärarna borde för erhållande av ålderstillägg få räkna sig tillgodo den tid de vid instituten innehaft sina nuvarande respektive tjänstebefattningar.

I nu gällande stater för instituten funnes, framhålles det vidare, upptaget ett arvode å 2,000 kronor till rektor. Detta belopp syntes böra bibehållas oförändrat. I nämnda stater vore även föreskrivet att, så länge rektor, övriga lektorer samt adjunkterna åtnjöte fri bostad, å lönen skulle avdragas 500 kronor årligen. En höjning i detta avdrag syntes i samband med löneregleringen böra för professorerna äga rum. Enligt den vid 1915 års riksdag fastställda staten för skogshögskolan vore motsvarande avdrag för fri bostad för professorerna med en begynnelselönen av 7,500 kronor bestämt till 900 kronor och för lektorerna med en begynnelselönen av 4,000 kronor till 500 kronor, i båda fallen omkring 12 procent av lönen. Samma beräkningsgrund syntes böra tillämpas jämväl i fråga om avdraget för respektive institutslärares fria bostad, i vilket fall detta avdrag komme att höjas till 750 kronor för professorerna och att för andra lärarna utgå med samma belopp som hittills eller 500 kronor.

Slutligen erinrar lantbruksstyrelsen, hurusom i gällande stater för lantbruksinstituten avlöningarna till vaktmästarna icke, såsom i regel plägade vara fallet, vore särskilt upptagna utan utginge med belopp, som vederbörande institutsstyrelse bestämde, från det i staten upptagna anslaget »till institutets övriga utgifter». För det dåvarande funnes vid vardera av de båda instituten anställda två vaktmästare, vid Ultuna avlönade med respektive 900 och 850 kronor, i vilket sistnämnda belopp emellertid inginge ett arvode av 75 kronor för skötseln av en telefonväxel — ett arbete som emellertid ombesörjdes av familjen och sålunda ej syntes böra inberäknas i vaktmästarlönen — samt vid Alnarp med 1,000 och 900 kronor. Till dessa kontanta lönebelopp komme för samtliga vaktmästare fri bostad med vedbrand.

Även för dessa vaktmästare syntes en löneförbättring vara av behovet påkallad, därvid avlöningsförmånerna, enligt vad lantbruksstyrelsen hölle före, borde bestämmas till de vid andra statens verk och inrättningar fastställda samt uppföras i den ordinarie staten. Vid förfrågningar under hand hade båda institutsstyrelserna meddelat, att någon skillnad icke syntes dem böra göras i respektive vaktmästares tjänstegrad samt att vaktmästarna i lönehänseende borde likställas med andre vaktmästare och sålunda komma i åtnjutande av den för dessa bestämda avlöningen eller 1,050 kronor med två ålderstillägg, vart och ett å 100 kronor, med vanligt avdrag — 100 kronor årligen — för fri bostad och bränsle. Då samtliga fyra vaktmästare syntes böra tillerkännas rätt att för åtnjutande av ålderstillägg räkna sig till godo den tid de före den av styrelsen föreslagna löneregleringens trädande i kraft varit anställda såsom vaktmästare vid vederbörande institut, och då båda vaktmästarna vid Ultuna samt den högst avlönade vid Alnarp innehaft sina tjänster över 10 år, skulle dessa vid bifall härtill från början komma att uppbära båda ålderstilläggen.

Såsom lantbruksstyrelsen omförmålt, utginge avlöningarna till vaktmästarna från det i respektive stater under rubriken »Till institutets övriga utgifter» upp-

tagna anslaget. Under förutsättning av bifall till styrelsens förslag om dessa avlöningars upptagande i staterna, syntes nämnda anslagspost böra minskas med motsvarande belopp eller för Ultunainstitutet med $900 + 775 = 1,675$ kronor och för Alnarpsinstitutet med $1,000 + 900 = 1,900$ kronor.

På grund av vad utav lantbruksstyrelsen sålunda anförts, framlade styrelsen i dess skrivelse den 25 september 1916 nedanstående förslag till stater för lantbruksinstitutet vid Ultuna och för lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp, nämligen:

Stat för lantbruksinstitutet vid Ultuna.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	
<i>Avlöning:</i>				
1 professor	4,400 —	2,000 —	6,400 —) Efter fem år kan lönen höjas med 600 kronor.
7 professorer	30,800 —	14,000 —	44,800 —	
Arvode åt en professor såsom institutets rektor	—	—	2,000 —	
Extra lärare, arvoden	—	—	9,250 —	
1 bibliotekarie	—	—	300 —	
1 vaktmästare	700 —	350 —	1,050 —	{ Efter fem år kan lönen höjas med 100 kronor och efter ytterligare fem år med likaledes 100 kronor.
1 "	700 —	350 —	1,050 —	
Avlöningar, summa kronor	—	—	64,850 —	
Till institutets övriga utgifter			33,075 —	
	Summa kronor		97,925 —	

Anmärkningar:

a) Så länge rektor och övriga professorer åtnjuta fri bostad, skall å lönen avdragas 750 kronor årligen.

b) Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad och bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, å lönen avdragas 100 kronor årligen.

Stat för lantbruks- och mejerilinstitutet vid Alnarp.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	
<i>Avlöning:</i>				
1 professor	4,400 —	2,000 —	6,400 —) Efter fem år kan lönen höjas med 600 kronor.
7 professorer	30,800 —	14,000 —	44,800 —	
Arvode åt en professor såsom institutets rektor	—	—	2,000 —	
1 andre lärare	2,400 —	1,600 —	4,000 —) Efter fem år kan lönen höjas med 500 kronor och efter ytterligare fem år med likaledes 500 kronor.
1 » »	2,400 —	1,600 —	4,000 —	
Extra lärare, arvoden	—	—	8,950 —	
1 bibliotekarie	—	—	300 —	
1 vaktmästare	700 —	350 —	1,050 —) Efter fem år kan lönen höjas med 100 kronor och efter ytterligare fem år med likaledes 100 kronor.
1 »	700 —	350 —	1,050 —	
Avlöning, summa kronor	—	—	72,550 —	
Till betäckande av möjligen uppkommande brist å mejerirörelsen			5,000 —	
Till institutets övriga utgifter			35,250 —	
	Summa kronor		112,800 —	

Anmärkningar:

a) Så länge rektor, övriga professorer och andre lärare åtnjuta fri bostad, skall å lönen avdragas för rektor och professor 750 kronor och för andre lärare 500 kronor årligen.

b) Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad och bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, å lönen avdragas 100 kronor årligen.

Vid dessa statförslag var fogat förslag till villkor och bestämmelser att gälla i fråga om åtnjutande av de i statförslagen förordade avlöningar. Dessa villkor och bestämmelser vore, enligt vad lantbruksstyrelsen framhåller, avfattade i väsentlig överensstämmelse med vad som enligt kungörelsen den 16 juni 1905 gäller för nuvarande ordinarie befattningshavare vid instituten samt med behörig hänsyn därjämte till de bestämmelser, som vid senare årens riksdagar antagits i avseende å åtskilliga då beslutade löneregleringar.

*Adjunks-
befattningar
vid Alnarp.*

På sätt härovan omförmäls, har styrelsen för institutet vid Alnarp i skrivelse den 8 december 1916 gjort framställning om vissa förändringar beträffande tjänstegrad och avlöning för de båda nuvarande adjunksbeställningarna vid institutet.

I skrivelsen lämnar styrelsen en redogörelse för de båda adjunkternas tjänstgöring och för de fordringar, som måste ställas på deras kompetens, samt uttalar sig rörande vilken tjänsteställning rättvisligen, enligt styrelsens mening, borde tillkomma dessa beställningars innehavare.

Beträffande adjunkturen i mejerikemi (mejerilära) och bakteriologi anföres av styrelsen i nyssberörda hänseenden väsentligen följande.

På mejerihanteringsens område hade under senare tid de tillämpade naturvetenskaperna vunnit allt större betydelse. Mejeritekniken, som förr vilade mest på erfarenhetsrön, hade i kemien och bakteriologien fått en fastare grund att bygga på och hade i samband med dessa vetenskapers utveckling och tillämpning på detta speciella område på mångahanda sätt förbättrats. Detta hade även haft till följd, att undervisningen i mejerilära utvidgats och att mera vikt lades på en grundlig kännedom om de delar av kemien och bakteriologien, som vore av betydelse för mejerihanteringen, — något som framför allt gällde de kurser, där mejeriläran vore huvudämne, såsom fallet vore i högsta kursen, mejerikonsulentavdelningen.

Vid fördelningen av undervisningen mellan de båda vid institutet anställda ordinarie lärarna i mejerilära och bakteriologi, lektorn och adjunkten i dessa ämnen, hade det befunnits mest ändamålsenligt, att fördelningen gjordes så, att den ene huvudsakligen skötte undervisningen i kemi och bakteriologi och den andre huvudsakligen i mejeriteknik. Varderas av dessa lärare undervisningsskyldighet framginge av en utav styrelsen i skrivelsen meddelad sammanställning, så lydande:

»Lektorn.

1. Föreläsningar i konsulentkursen (mejeriteknik, maskin- och byggnadslära)	c:a 120 timmar
2. D:o i mejeriskolan	» 145 »
3. Har som föreståndare för mejeriet att hela året där utöva högsta ledningen.	

Adjunkten.

1. Föreläsningar i konsulentkursen (kemi och bakteriologi)	» 50 »
2. Föreläsningar i agronomkursen (mejerilära)	» 50 »
3. Föreläsningar i lantbruksskolan (mjölkhusållning)	» 15 »
4. Laborationer med konsulentkursen, 85 dagar med minst 3 timmars tjänstgöring	» 255 »
5. Biträde vid arbetsledningen i mejeriet halva året.»	

Båda de ifrågakvarande lärarna hade således en undervisningsskyldighet, som till sitt omfång mer än väl svarade mot övriga lektors, samt dessutom den både ansvarsfulla och mycket tidskrävande tjänstgöringen i mejeriet.

Den kompetens, som fordrades av dessa lärare, vore fullt lika hög som för övriga institutets lektorer. Med nödvändighet måste av dem fordras:

1. Kunskaper i allmän kemi, svarande mot högsta universitetsexamen, samt därutöver speciella kunskaper i de delar, som beröra mejerihanteringen;

2. Kunskaper i bakteriologi (allmän bakteriologi, bakteriologisk teknik, speciell mejeribakteriologi); dessa måste förvärvas vid sidan om universitetsstudierna, enär detta ämne vid universitetet studerades endast inom medicinska fakulteten och kurserna däri voro ordnade huvudsakligen med hänsyn till läkarens blivande verksamhet;

3. Erfarenhet i praktisk mejerihantering.

Båda de ifrågavarande lärarna måste äga kompetens inom de tre nu nämnda kunskapsområdena, ehuru naturligen med den olikhet, att för den ene huvudvikten lades på momenten 1 och 2, för den andre åter på moment 3.

Då alltså både tjänstgöring och kompetensfordringar för dessa båda tjänstinnehavare nu och för framtiden måste anses likvärda såväl sins emellan som med övriga lektorsers, ansåge styrelsen, att de i fråga om tjänsteställning och avlöning borde jämföras sinsemellan och med övriga lektorer.

Vidkommande därefter *adjukturen i anatomi och fysiologi* anför styrelsen vidare:

Enligt institutets stadgar ålåg det denne lärare att i enlighet med den fördelning av undervisningsskyldigheten mellan honom och lektorn i hästskötsel och hovbeslagslära, som utav styrelsen bestämdes, undervisa och leda övningarna i husdjurens anatomi, fysiologi och sjukvård; att å institutets anatomisal leda dissektionsövningarna; att för eleverna i stall och ladugård m. m. redogöra för sjuka djurs behandling samt att biträda lektorn i hästskötsel m. m. vid husdjursvården å Alnarps egendom.

Den ordinarie undervisningstiden för innehavaren av ifrågavarande adjunktsbefattning hade under senare år i runt tal utgjort:

vid institutets agronomkurs:

1. föreläsningar i anatomi och fysiologi	60	timmar
2. dissektionsövningar i anatomi.....	60	»
3. föreläsningar i hälsovård	45	»

vid institutets konsulentkurser:

1. föreläsningar i anatomi	10	»
2. dissektionsövningar i anatomi.....	10	»
3. föreläsningar i hälsovårdslära	15	»

vid lantbruks- och mejeriskolan:

föreläsningar och övningar i anatomi, fysiologi och hälsovårdslära.....	75	»
--	----	---

Undervisningen vore alltså till omfånget fullt jämförlig med den, som övriga vid institutet anställda ordinarie lärare hade att meddela, samt vore till övervägande delen av grundläggande art (i anatomi och fysiologi) och utgjordes till omkring en tredjedel av övningar (dissektioner).

För erhållande av lärare, lämplig för ifrågavarande tjänst, syntes man vara i främsta rummet hänvisad till personer med veterinärutbildning, vilka därutöver

visat speciella studier och insikter i husdjurens anatomi och fysiologi. Då nu dels brist på veterinärer vore rådande och dels (de enskilt praktiserande) veterinärernas inkomster ställde sig avgjort gynnsammare än de, som från institutets sida under nuvarande förhållanden bjödes, syntes enligt styrelsens uppfattning utsikt att vid institutet kunna binda väl kvalificerad person vid ifrågavarande befattning endast förefinnas, om löneförmånerna vid samma befattning avsevärt förbättrades.

Med hänsyn härtill och jämväl till den befattningshavaren åliggande tjänstgöringen ansåge styrelsen en uppflyttning för honom till samma grad och avlöning, som tillkomme laborator eller observator vid universiteten, vara befogad.

Lantbruksstyrelsen har i sitt utlåtande den 14 december 1916 över institutsstyrelsens nu refererade skrivelse förklarat sig icke hava något att erinra mot bifall till de i skrivelsen innehållna framställningarna.

Löneregleringskommittén har för egen del anfört huvudsakligen följande:

»Vid behandling av det föreliggande ärendet, vilket ej allenast avser en löne-reglering för de ifrågavarande båda institutens ordinarie lärare, utan jämväl omfattar vissa organisationsförändringar och en revision av institutens ordinarie stater i deras helhet, hänledes uppmärksamheten omedelbart på det förhållandet, att frågan om den högre lantbruksundervisningens ordnande befinner sig under utredning.

Löneregleringskommittén.

Lantbruksstyrelsen, som i sina båda förutberörda utlåtanden den 11 oktober 1913 och den 25 september 1916 erinrat om detta förhållande, har funnit detsamma icke innefatta hinder vare sig för en löne-reglerings provisoriska eller definitiva genomförande eller för åsyftade ändringar i organisation eller stater. Styrelsen har nämligen i sina nämnda utlåtanden utgått från den förutsättningen, att även om den högre — och högsta — lantbruksundervisningen i landet komme att erhålla en från instituten fristående ställning utan närmare direkt samband med dem, instituten dock alltid skulle komma att bibehålla sin natur av högre fackskolor. Och med utgångspunkt i detta antagande syntes det omförmälda förhållandet uppenbarligen icke innebära hinder mot beslut i löne-, organisations- och andra frågor i avseende å staterna för instituten.

Kommittén har i föreliggande förhållanden, såvitt kommittén äger kännedom därom, icke funnit någon omständighet av beskaffenhet att jäva hållbarheten av nyssberörda, utav lantbruksstyrelsen antagna förutsättning. I betraktande härav anser jämväl kommittén, att uppkomna spörsmål rörande omdaning av den högre lantbruksundervisningen, vilka ännu ej nått sitt slutliga avgörande, icke böra anses utgöra hinder för att nu vidtaga en revision av de ordinarie staterna för instituten såväl i avseende å de där anställda lärarnas avlöningar som i andra delar.

Innan kommittén övergår till frågan om de skäliga avlöningsförmånerna för de ordinarie lärarna vid instituten, torde det organisationsspörsmål, som bragts å bane genom styrelsens för institutet vid Alnarp särskilda framställning rörande de båda adjunkturerna därstädes, böra upptagas till bedömande.

Härvid får kommittén till en början meddela, att, sedan fyra av kommitténs

ledamöter efter vederbörligt medgivande i december 1916 företagit en resa till institutet vid Alnarp och under besöket därstädes sökt inhämta kännedom bland annat om förhållandena beträffande ifrågavarande två adjunkturen, kommittén varit i tillfälle att vid bedömandet av de i nyssnämnda framställning framförda önskemål hämta ledning jämväl av de under berörda besök gjorda iakttagelserna i ämnet.

I fråga först om adjunkturen i mejerilära och bakteriologi kan kommittén i korthet uttala, att den finner de uti institutsstyrelsens framställning åberopade skäl för denna adjunkturs likställande med lektoraten vid institutet äga full giltighet. Såsom institutsstyrelsen framhållit, torde varken den undervisningsskyldighet eller de förpliktelser i övrigt, som äro förenade med ifrågavarande befattning, till omfattning eller betydelse kunna sättas efter dem, som tillhöra lektoratet i samma ämnen eller övriga lektorat. Även fordringarna på befattningsinnehavarens kompetens måste anses motsvara dem, som uppställas för lektorstjänsterna. Och vid beaktande av den stora betydelse, som enligt förhållandenas utveckling med rätta tillägges och säkerligen jämväl för framtiden måste tilläggas mejeriundervisningen vid Alnarp, torde framtida minskning av befattningsinnehavarens tjänsteplikter eller i kraven på hans kompetens få anses utesluten. Vid dessa förhållanden synas rättvis uppskattning och tillbörlig konsekvens påkalla, att innehavaren av ifrågavarande adjunktur likställas med innehavarna av lektorstjänsterna vid institutet.

Kommittén får alltså förorda, att dylik likställighet för framtiden genomföres.

Beträffande därefter adjunkturen i anatomi och fysiologi delar kommittén likaledes den av styrelsen för institutet och lantbruksstyrelsen omfattade meningen, att en höjning erfordras av de med denna befattning förenade kontanta löneförmanerna, — — —.

Det av institutsstyrelsen i nämnda avseende uti dess förevarande framställning åberopade särskilda skäl torde till sin riktighet vara bestyrkt av erfarenhet och eljest kända förhållanden. Sedan under hösten 1916 dåvarande innehavaren av befattningen avgått, synas, efter vad kommittén erfarit, vissa svårigheter att finna sökande med ådagalagd kompetens för befattningen hava yppat sig.

I fråga om storleken av den påkallade löneförbättringen får kommittén tillfälle att härnadan i annat sammanhang uttala sig.

— — —.

Kommittén har förut erinrat, hurusom kommittén i sitt utlåtande den 11 mars 1916 på anförda grunder uttalat, att en uppflyttning i lönehänseende av, bland andra, — — — lektorerna icke syntes kunna utan verklig olägenhet anstå alltför länge.

Denna uppfattning har kommittén ingalunda haft anledning att frånträda. Kommittén anser sålunda den avsedda löneförhöjningen alltför utav förhållandena med starkt fog påkallad, och kommittén stöder denna sin mening såväl på vad utav lantbruksstyrelsen och institutens styrelser vid olika tillfällen under senare år andragits rörande behovet av löneförbättring för de ordinarie institutslärarna som ock på i övrigt för kommittén tillgängliga upplysningar av betydelse för här förevarande spörsmål. I detta sammanhang får kommittén särskilt meddela, att fem av dess ledamöter varit i tillfälle att, likaledes under december 1916, företaga en resa till institutet vid Ultuna för inhämtande av närmare kännedom rörande olika förhållanden i avseende å institutets verksamhet och personal m. m.

I sitt utlåtande den 11 mars 1916 förklarade kommittén, såsom förut erinrats,

att den ansåge sig ej då böra ingå i prövning, huruvida någon eller eventuellt vilkendera av de båda avlönningstyperna för professorsbeställningar borde vinna tillämpning vid en definitiv lönerreglering för lantbruksinstitutet. Då förslag till en dylik reglering nu föreligger till kommitténs yttrande, har kommittén sålunda att taga ställning till spørgsmålet om den erforderliga avlöningsförhöjningens storlek och formen för densamma.

Därutinnan finner kommittén ledning uti den karaktär, som, enligt vad kommittén lika med lantbruksstyrelsen förutsätter, skall allt framgent tillkomma ifrågavarande institut, sålunda även efter en eventuell nydaning av den högre eller högsta lantbruksundervisningen, nämligen karaktären av högre fackskolor. Med denna deras egenskap är det tydligen överensstämmande och konsekvent, att lantbruksinstitutens ordinarie lärare tillerkännas enahanda avlöningsförmåner och ställning i övrigt, som godkänts för motsvarande lärare vid läroanstalter, vilka inom andra områden äro att anse såsom högre fackskolor, såsom fallet får anses vara i fråga om Chalmers tekniska institut. Något skäl att för lantbruksinstitutens del avvika från vad av ett dylikt likställande betingas har kommittén icke funnit.

Då de lärare vid lantbruksinstitutet, vilka för närvarande benämnas lektorer, motsvara professorerna vid Chalmers tekniska institut, får kommittén alltså lika med lantbruksstyrelsen tillstyrka, dels att nämnda lektorer måtte tilläggas benämningen professorer och dels att deras kontanta avlöningsförmåner måtte fastställas till 4,400 kronor i lön och 2,000 kronor i tjänstgöringspenningar, vartill må kunna komma ett ålderstillägg till lönen å 600 kronor efter fem år.

Med hänvisning till vad kommittén tidigare här ovan anfört i fråga om den nuvarande adjunkten i mejerilära och bakteriologi vid institutet vid Alnarp får kommittén vidare förorda, att denna befattning förändras till professur med avlönning enligt vad nyss angivits.

I fråga om den avlöningsförhöjning, som enligt kommitténs härovan uttalade uppfattning bör tillerkännas innehavaren av befattningen såsom adjunkt i anatomi och fysiologi vid institutet vid Alnarp, har institutets styrelse hemställt, att nämnde befattningshavare måtte jämställas med laborator eller observator vid rikets universitet. Mot bifall till denna hemställan har lantbruksstyrelsen förklarat sig ej hava något att erinra.

I anledning härav må först erinras, hurusom de laboratorer och observatorer samt annan med dem nära jämförlik befattningshavare vid universiteten, vilka innehåva ordinarie — och således ej med allenast arvode avlönad — tjänst, ej alla åtnjuta lika avlönning. Sålunda utgår till laboratorerna i experimentell patologi och patologisk anatomi samt i experimentell fysiologi och medicinsk fysik vid Uppsala universitet, till prosektorn inom samma universitets medicinska fakultet samt till laboratorerna i fysiologi och i bakteriologi vid Karolinska mediko-kirurgiska institutet avlönning med 5,600 kronor, därav 2,000 kronor utgöra tjänstgöringspenningar, till vilken avlönning kunna komma två ålderstillägg å 500 kronor efter 5 och 10 år. Avlöningen åter för laboratorn i experimentell fysik och observatorn i astronomi vid Uppsala universitet samt för laboratorn i kemi och observatorn i astronomi vid universitetet i Lund utgår med 4,500 kronor, varav 1,500 kronor i tjänstgöringspenningar, jämte två ålderstillägg å 500 kronor efter 5 och 10 år.

Med beaktande därav, att den av kommittén förordade kontanta avlöningen för de föreslagna professorerna vid lantbruksinstitutet tillhör den lägre av omfö-

mälda avlöningstyper för professorsbeställningar, och vid övervägande av övriga förhållanden i avseende å den löneförhöjning, varom nu är fråga, har kommittén stannat därvid att för innehavare av den åsyftade befattningen vid Alnarpsinstitutet föreslå enahanda avlöningsförmåner, som äro tillagda de ovan sist nämnda laboratorerna ävensom observatorerna i astronomi vid universiteten.

I samband med genomförandet av en dylik löneförhöjning synes den ifrågasvarande befattningshavarens benämning böra förändras till laborator.

På sätt tidigare anmärkts, innefatta de gällande staterna för instituten föreskrift, att, så länge lektor åtnjuter fri bostad, avdrag å lönen skall ske med 500 kronor för år.

Lantbruksstyrelsen har nu föreslagit, att detta avdrag skulle bestämmas till 750 kronor, vilken summa stode i ungefär samma proportion till begynnelseavlöningen för de föreslagna professorerna vid lantbruksinstituten, som det för professorerna vid skogshögskolan fastställda årsavdraget, 900 kronor för fri bostad, till dessas begynnelseavlöning, 7,500 kronor.

Kommittén har icke någon erinran att framställa mot det sålunda ifrågasatta avdragsbeloppet.

Beträffande motsvarande avdrag för den befattningshavare vid institutet vid Alnarp, för vilken kommittén föreslagit benämningen laborator, anser kommittén samma avdrag kunna, även vid bifall till de av kommittén för denne tjänstinnehavare förordade förhöjda avlöningsförmånerna, skäligen bibehållas vid nu gällande belopp, 500 kronor.

Väl har, vad angår institutet vid Alnarp, det icke undgått kommittén, hurusom — på sätt ledamöter av kommittén varit i tillfälle att iakttaga under sitt förut omnämnda besök vid institutet — de till lärare upplätta bostäderna kunna vara av inbördes olika beskaffenhet och värde såsom bostad. I ett och annat fall synas dessa bostäder på grund av tillämpat byggnadssätt och brister i bostadsbyggnadens utförande knappast kunna anses i tillbörlig grad bereda skydd mot starkare köld eller eljest svårare väderleksförhållanden eller med avseende å sin belägenhet i förhållande till vissa institutioner vid institutet i önskvärd mån motsvara befogade hygieniska krav. Men då det, enligt vad kommittén håller före, torde vara uppenbart, att dylika ojämnheter skilda bostadslägenheter emellan icke gärna höra medföra olikhet i bostadsavdragets belopp för befattningshavare, som i avlöningshänseende äro likställda, har kommittén här såsom eljest i motsvarande fall förordat ett för dylika befattningshavare städse lika avdrag. Det lär nämligen, där anmärkningar i här antydda riktning kunna med fog göras, böra anses tillhöra vederbörande ledning att med för ändamålet tillgängliga medel draga försorg om förefintliga bristers behöriga avhjälpande.

På sätt ovanintagna redogörelse för lantbruksstyrelsens utlåtande den 25 september 1916 utvisar, har det synts styrelsen självfallet, att, vid bifall till de utav styrelsen förordade löneförhöjningarna, de nya professorerna likasom ock de i styrelsens förslag upptagna två andre lärarna (motsvarande de båda nuvarande adjunkterna vid institutet vid Alnarp), borde för erhållande av ålderstillägg få räkna sig till godo den tid, de vid instituten innehaft sina nuvarande respektiva tjänster.

Hemställan om motsvarande rätt innehålles jämväl i vardera institutsstyrelsens förut omförmälda skrivelse av respektive den 3 och den 11 augusti 1916.

Beträffande det sålunda framförda spörsmålet får kommittén — under hänvisning till sitt förslag om förändring av den nuvarande adjunkten i mejerilära och bakteriologi vid institutet vid Alnarp till en professur i samma ämnen därstädes — till en början anför, att, därest kommitténs nu berörda förslag godkännes och till innehavare av den nya professuren utnämnes innehavaren av nämnda adjunksbefattning, denne — vilken såsom utnämnd till befattningen under år 1908 ännu intjänat allenast ett av de fyra medgivna ålderstilläggen till sin begynnelseavlöning — komme att genom erhållande av den för professor förordade begynnelseavlöningen vinna en synnerligen avsevärd löneförbättring. Med hänsyn härtill anser sig kommittén icke kunna föreslå medgivande att tillgodoräkna honom tjänstetid i hans nuvarande befattning för erhållande av ålderstillägg vid professorsbeställningen.

Vidkommande adjunksbefattningen i anatomi och fysiologi vid Alnarp har densamma, efter det vakans därå uppkom under hösten 1916, icke, såvitt kommittén känner, ännu blivit besatt med ordinarie innehavare. I följd därav och under antagande, att de nya staterna för instituten vinna tillämpning med ingången av år 1918, synes fråga om rätt för denna befattnings eventuella innehavare att, därest han varder utnämnd till den av kommittén i samma befattnings ställe föreslagna laboratorstjänsten, räkna sin tjänstetid i den förra befattningen till godo för vinnande av ålderstillägg nu sakna betydelse.

Beträffande medgivande av sådan rätt, varom här är fråga, för de nuvarande lektorer vid instituten, vilka omedelbart övergå å de föreslagna professorsbefattningarna, kommer även den för samma befattningar förordade begynnelseavlöningen att innebära en löneförbättring. Denna bliver emellertid tydligen mindre, ju flera ålderstillägg å lektorsavlöningen, som hunnit intjänas. I detta hänseende får kommittén meddela, att utav de 15 nuvarande lektorerna vid instituten — en lektorstjänst vid Alnarp är vakant — äro för närvarande 5 i åtnjutande av samtliga medgivna eller således 4 ålderstillägg, 1 av 3, 5 av 2 och återstående 4 av 1 ålderstillägg.

Efter överbägande av dessa och andra förhållanden, som synas äga betydelse för föreliggande fråga beträffande nuvarande lektorer, har kommittén funnit sig böra stanna vid att förorda medgivande, att lektor, som utnämnes att från och med de nya staternas ikraftträdande vara professor vid någotdera institutet, må för erhållande av ålderstillägg till lönen tillgodoräkna sin tjänstetid såsom lektor, i vad denna må överstiga 10 år.

Kommittén har härvid icke förbisett, hurusom den med tillträde av professorsbefattning å de nya staterna förbundna skyldigheten att tillhöra civilstatens änke- och pupillkassa medför förpliktelse att till kassan erlägga befordringsavgift till belopp, som särskilt för de äldre bland de nya professorerna kan bliva avsevärt. Och må det i detta sammanhang meddelas, att utav de tio före ingången av år 1908 utnämnda lektorerna — för vilka alltså, i motsats till de efter berörda tidpunkt utnämnda, skyldighet att vara delägare i nämnda kassa icke förelegat — allenast, efter vad för kommittén upplysts, en begagnat sig av den under vissa villkor medgivna rätten att frivilligt inträda i kassan.

Den omständighet, varom nu erinrats, har emellertid, i enlighet med synpunkter, som tidigare gjort sig gällande i fall, vilka kunna anses erbjuda likhet med det nu föreliggande, icke av kommittén ansetts vara av beskaffenhet, att på grund

därav ett vidsträcktare medgivande att tillgodoräkna föregående tjänstetid för ålders-tilläggs erhållande borde tillstyrkas än som av andra hänsyn syntes lämpligt och skäligt.

I den för vartdera av ifrågavarande institut gällande staten finnas upptagna vissa poster, avsedda till bestridande av särskilda arvoden, nämligen dels till den av lektorerna, som enligt Kungl. Maj:ts förordnande är institutets rektor, 2,000 kronor, dels till en bibliotekarie 300 kronor, dels ock till extra lärare, vid Ultuna 9,250 kronor och vid Alnarp 8,950 kronor.

Beträffande intetdera av dessa arvodesbelopp har i detta ärende någon ändring ifrågasatts.

Kommittén har för sin del ej funnit anledning till annat yttrande i fråga om dem, än att det belopp, som i staterna upptages såsom avsett för »en bibliotekarie», lämpligare synes böra betecknas såsom avsett »för bestridande av bibliotekariegöromål».

Vid vartdera av de båda instituten finnas sedan flere år anställda två vaktmästare. De antagas av rektor och avlönas från den i vederbörande instituts stat upptagna anslagsposten »till institutets övriga utgifter» med belopp, som bestämmas av institutets styrelse, varjämte de åtnjuta fri bostad med bränsle. Deras befattningar äro således icke specifikt upptagna i staterna.

Lantbruksstyrelsen har nu i sitt utlåtande med förslag till nya stater för instituten förordat, att de nämnda vaktmästarbefattningarna, två för vartdera institutet, måtte uppföras såsom ordinarie tjänster i institutens stater och förenas med avlöningsförmåner, lika med dem, som i allmänhet tillkomme annan vaktmästare än förste vaktmästare vid statens verk och inrättningar utom huvudstaden.

I anledning härav får kommittén till en början erinra, att frågan om dessa vaktmästartjänsters uppförande å ordinarie stat varit föremål för riksdagens behandling.

I en vid 1916 års riksdag inom andra kammaren väckt motion (nr 179) framhölls, hurusom det syntes lämpligast, att vaktmästarna vid instituten vid Ultuna och Alnarp uppfördes på ordinarie stat och att deras löner m. m. reglerades samtidigt med genomförandet av den motsedda löneregleringen för vaktmästarna vid de centrala ämbetsverken och andra statsinstitutioner. De förres arbetsförhållanden och villkor vore nämligen fullt jämförbara med de senares. Tillika anfördes, att övervägas borde, om icke även lantbruksinstitutens vaktmästare borde beviljas någon tids semester.

Jordbruksutskottet, till vars behandling motionen hänskjutits, yttrade i avgivet utlåtande (nr 25) med avseende å de ifrågavarande vaktmästarnas uppförande å ordinarie stat och lönereglering för dem, att dessa befattningshavare, enligt vad utskottet hade sig bekant, såväl med avseende å arten av deras arbete, årliga tjänstgöringstid m. m. som ock i fråga om möjligheten att bereda sig extra arbetsförtjänst intoge en särställning i förhållande till vaktmästarna inom andra statsinstitutioner. Vid sådant förhållande ansågo sig utskottet icke kunna biträda vad i motionen i berörda avseenden ifrågasatts.

Uti en vid utlåtandet fogad reservation uttalade emellertid en av utskottets ledamöter, att de ifrågavarande vaktmästarnas ställning ej torde synnerligen mycket skilja sig från den, som intoges av t. ex. veterinärhögskolans vaktmästarkår. Skäl

syntes därför förefinnas att till prövning upptaga frågan om de avsedda vaktmästarnas ordinarieblivande. Några större lönetekniska svårigheter syntes det ej möta att vid en eventuell lönereglering ordna lönefrågan så, att gehörig hänsyn toges till möjliga extra inkomster och befattningshavarnas tjänstgöringsförhållanden i övrigt. Reservantens uppfattning vore alltså den, att starka skäl kunde anföras för att göra vaktmästarna i fråga till ordinarie.

Riksdagens beslut utföll i enlighet med den av utskottets majoritet omfattade meningen.

Med hänsyn till vad sålunda förekommit inom riksdagen var det kommittén angeläget att söka vinna närmare kännedom om de ifrågavarande vaktmästarnas tjänstgörings- och andra förhållanden. I sådant avseende hava upplysningar inhämtats särskilt vid de förut omförmälda besök, som av ledamöter i kommittén avlagts vid de båda instituten. Utav vad kommittén därutinnan erfarit torde böra här omnämnas följande.

Utav de båda vaktmästarna vid vardera institutet upptoges den ene huvudsakligen av tjänstgöring vid institutets laboratorium. Denna tjänstgöring vore av enahanda beskaffenhet som laboratorievaktmästarens vid t. ex. kemiska laboratoriet vid universitetet i Lund. Dessutom hade han att i mån av tid och omständigheter i övrigt fullgöra allehanda andra göromål. Sålunda hade laboratorievaktmästaren vid Ultuna att under sommarhalvåret utöva förmanskapet vid agronomiska försöksfältet därstädes och i sådan egenskap övervaka eller verkställa sådd, plantering och ordningshållning därå; vidare åläge honom motsvarande uppgifter vid den botaniska trädgården o. s. v.

Den andre av de båda vaktmästarna hade att fullgöra de mera allmänna vaktmästargöromålen för institutets behov. Särskilt toges han i sådant avseende i anspråk för förhållandena inom den byggnad, där elevernas bostäder vore inrymda; för renhållnings- och ordningsarbeten inom institutets museum och andra samlingar och över huvud för tillsyn och upprätthållande av snygghet inom institutets byggnader i allmänhet med undantag för laboratoriebyggnaden; för ombesörjande av post och andra fördelnings- och hämtningsärenden m. m.

I fråga om tiden för vaktmästarnas tjänstgöring har meddelats, att tjänstgöringen fortginge utan begränsning till visst antal timmar för dag, ungefär lika hela året om. I detta avseende har framhållits, hurusom ett ej ringa antal elever, bland dem särskilt eleverna i konsulentkurserna, städse brukade även under sommarferierna kvarstanna vid institutet för fortsättande av sina arbeten. Någon rätt till kostnadsfri ledighet vore ej vaktmästarna tillförsäkrad, men brukade dock sådan ledighet beviljas envar av dem för ungefär åtta dagar om året. Under dylik ledighet hade emellertid en del vaktmästarbefattningen tillhörande göromål pläгат utföras av andra medlemmar av den semesterlediges familj.

Beträffande möjligheterna för vaktmästarna att förvärva inkomst utom tjänsten, extra arbetsförtjänst, vore dessa ganska inskränkta. Av härutinnan meddelade uppgifter synes framgå, att dylika extra inkomster icke för någon av vaktmästarna torde för år stiga till högre belopp än omkring 200 kronor, och att ett par av dem knappast kunna sägas hava att i regel påräkna någon sådan inkomst.

I kontant avlöning utgingo, enligt uppgifter för år 1915 och utan att, så vitt kommittén erfarit, någon ändring därutinnan sedermera ägt rum, till laboratorie-

vaktmästaren vid Ultuna 900 kronor och vid Alnarp 1,000 kronor samt till den andre vaktmästaren vid Ultuna 850 kronor och vid Alnarp 900 kronor. Därjämte åtnjuta, såsom förut nämnts, alla vaktmästarna fri bostad och fritt bränsle.

Vid övervägande av vad kommittén sålunda och i övrigt erfarit beträffande de ifrågavarande vaktmästarnas arbetsuppgifter och ställning i andra avseenden har kommittén vunnit den uppfattningen, att dessa vaktmästarbefattningar såväl äro för framtiden behöfliga för institutens verksamhet som ock, med avseende å dem tillhörande göromåls beskaffenhet och omfattning, kunna jämföras med och anses motsvara vad som därutinnan i allmänhet gäller för vanliga vaktmästartjänster vid statens verk. Kommittén får på grund härav förorda *dels*, lika med lantbruksstyrelsen, att å vardera institutets stat uppföras två vaktmästarbefattningar, *dels ock*, under hänvisning till vad kommittén i sitt betänkande den 14 november 1916 (delen LI) angående reglering av löneförhållanden m. m. för vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare föreslagit, att de kontanta årliga avlöningsförmåner vid envar av ifrågavarande befattningar bestämmas till 1,150 kronor, varav 700 kronor i lön och 450 kronor i tjänstgöringspenningar, jämte tre ålderstillägg till lönen å 100 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år.

Vidare hemställer kommittén, att föreskrift i enlighet med de i nämnda betänkande framlagda förslag måtte meddelas i fråga om avdrag å lönen m. m. för vaktmästare, åt vilken bostad med bränsle eller med bränsle och lyse tillhandahålles av institutet.

Beträffande frågan, huruvida innehavare av vaktmästarbefattning å de nya staterna skulle för ålderstillägg få räknas föregående tjänstgöring till godo, har lantbruksstyrelsen hemställt, att vaktmästare måtte få tillgodoräknas den tid, han före den nya statens ikraftträdande varit anställd såsom vaktmästare vid vederbörande institut.

I anslutning härtill tillstyrker kommittén, att den, vilken antages att från och med tiden för de nya staternas tillämpning vara vaktmästare å dylik stat, må för erhållande av ålderstillägg tillgodoräknas tid, varunder han omedelbart före nämnda tidpunkt innehaft stadig anställning såsom vaktmästare vid ettdera institutet. Motsvarande medgivande lämnades vid den löne reglering, som vid 1913 års riksdag beslöts för befattningshavare vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet.

Slutligen får kommittén ytterligare hemställa, att, i överensstämmelse med vad numera i fråga om vaktmästare i statens tjänst är regel, envar av de här åsyftade vaktmästarna måtte tillerkännas rätt till semester under femton dagar årligen, där det kan ske utan hinder för göromålsens behöriga gång. Skulle vaktmästargöromålen under semester någon gång icke kunna utan kostnad för institutet uppehållas av någon den lediges familjemedlem eller i annan ordning, utan vikarie erfordras, torde ersättningen till denne böra utgå från anslagsposten till institutets övriga utgifter.

I nuvarande stat för institutet vid Alnarp förekommer en anslagspost å 5,000 kronor till betäckande av möjligen uppkommande förlust å mejerirörelsen. Beträffande denna post, vilken naturligen icke äger motsvarighet å Ultuna-institutets stat, har någon ändring icke blivit i detta ärende ifrågasatt.

I staten för vartdera av ifrågavarande institut ingår en särskild anslagspost »till institutets övriga utgifter». Denna posts belopp utgör för närvarande för institutet vid Ultuna 34,750 kronor och för Alnarpsinstitutet 37,150 kronor. Båda institutsstyrelserna hava nu var för sig i underdånig skrivelse gjort framställning om beviljande av ökade medel för bestridande av de utgifter, som äro avsedda att täckas från respektive anslagspost.

Styrelsen för institutet vid Ultuna har i förut omnämnda skrivelse den 3 oktober 1916 hemställt om höjning av ifrågavarande anslagspost för institutet med 4,700 kronor. Utav detta belopp vore 500 kronor avsedda till löneförbättring för de båda personer, vilka vore anställda i vaktmästarbefattning vid institutet, likaledes 500 kronor till dylik förbättring för institutets övriga tjänare, 200 kronor för mötande av ökning i utgifter för bränsle åt tjänare samt återstående 3,500 kronor för ökning å utgifterna för bränsle och lyse för institutets egna behov.

I utlåtande den 24 november 1916 över nyssberörda skrivelse har lantbruksstyrelsen i avseende å det till löneförbättring för vaktmästarna avsedda beloppet erinrat om sitt förut omförmälda utlåtande den 25 september 1916, däri styrelsen hemställt om de båda vaktmästarbefattningarnas uppförande såsom särskilda tjänster å institutets ordinarie stat. Beträffande de återstående tre nu ifrågavarande beloppen har styrelsen förklarat sig ej hava annat att invända än, såvitt anginge de två för ökning i bränsle- och lyseutgifter beräknade beloppen, att, enär möjligheten av en återgång till mera normala bränslepriser icke vore utesluten, sistnämnda två belopp syntes böra beviljas allenast å extra stat.

På grund av vad lantbruksstyrelsen i utlåtandet anför, hemställde styrelsen om proposition till 1917 års riksdag med förslag dels att höja den i staten för institutet vid Ultuna upptagna anslagsposten till övriga utgifter med 500 kronor, dels ock att å extra stat för år 1918 bevilja ett belopp av 3,700 kronor.

Styrelsen för institutet vid Alnarp har i sin, likaledes härovan omförmälda skrivelse av den 9 september 1916 gjort framställning, att de för »övriga utgifter» vid institutet bestämda medlen måtte ökas med tillhoppa 11,500 kronor, därav dock 3,000 kronor begärdes endast på extra stat för år 1918. Anslagsposten till nämnda utgifter å institutets ordinarie stat skulle alltså behöva ökas med 8,500 kronor.

Av beloppet 11,500 kronor vore, enligt vad styrelsen närmare utvecklade, särskilda summor, tillhoppa utgörande nämnda belopp, avsedda till mötande av ökning i utgifterna för olika angivna ändamål, nämligen: 4,800 kronor till bränsle, 1,200 kronor till renhållning, 250 kronor till löner åt tjänare (andra än vaktmästare), 850 kronor till dagsverken, körslor och maskinarbeten, 2,500 kronor till underhåll av byggnader, 1,200 kronor till biblioteket och studieresor (för elever) samt 700 kronor till kost för frielever.

Lantbruksstyrelsen har i utlåtande den 24 november 1916 över nu förevarande framställning förklarat sig finna samtliga de nu omförmälda särskilda summorna påkallade av ökade motsvarande behov. Härvid har styrelsen emellertid tillika anför, att endast de till underhåll av byggnader, löner åt tjänare samt biblioteket och studieresor avsedda särskilda summorna syntes motsvaras av behov utav den beskaffenhet, att de erfordrades oberoende av de rådande dyrtidsprisen. De övriga särskilda summornas erforderlighet vore däremot, enligt vad styrelsen hölle före, betingad av berörda prisförhållanden, och syntes dessa summor lämpligast böra beviljas endast på extra stat för år 1918.

På grund av vad styrelsen i utlåtandet andragit, hemställde styrelsen om avlåtande av proposition med förslag, att riksdagen måtte *dels* höja anslagsposten till övriga utgifter å institutets ordinarie stat med 3,950 kronor, *dels ock* till bestridande av kostnader för bränsle m. m. vid institutet på extra stat för år 1918 anvisa tillhopa 7,550 kronor.

Med avseende å de olika behov, för vilkas tillgodoseende, enligt vad nu blivit anført, ökning med särskilda belopp av de för dem avsedda medlen blivit begärd, får kommittén uttala, att ett flertal av dessa behov torde finnas vara av den art, att en undersökning i detalj av deras omfattning och mer eller mindre trängande beskaffenhet näppeligen synes hava varit avsedd att inbegripas i det kommittén i ärendet givna uppdrag. Vid sådant förhållande har kommittén ej tilltrött sig att framföra någon erinran mot vad lantbruksstyrelsen för mötande av nämnda grupp av behov förordadt.

Beträffande övriga bland ifrågakomna behov har kommittén ej funnit anledning att ifrågasätta ändring i vad utav lantbruksstyrelsen i avseende å deras tillgodoseende förordats.

Emellertid får kommittén härvid erinra, att från det belopp, vartill efter av lantbruksstyrelsen tillstyrkt höjning anslagsposten till »övriga utgifter» å institutens stater skulle uppgå, torde böra frånräknas de nu utgående kontanta avlöningarna till institutens vaktmästare. I enlighet med vad lantbruksstyrelsen i sitt utlåtande den 25 september 1916 också framhållit, bör sålunda dylikt avdrag göras för institutets vid Ultuna del med 1,675 kronor och för Alnarpsinstitutets vidkommande med 1,900 kronor.»

Under återopande av vad kommittén sålunda anført har kommittén framlagt förslag till stater för de båda ifrågavarande instituten, slutande, vad institutet vid Ultuna beträffar, å 98,625 kronor samt, vad beträffar institutet vid Alnarp, å 119,850 kronor. Kommittén har vidare anført:

»I jämförelse med nu gällande staterna för instituten utvisa de framlagda statförslagens slutsummor en ökning för institutet vid Alnarp med 28,450 kronor och för institutet vid Ultuna med 20,325 kronor.

Beaktas må emellertid härvid, att vid beräkning av anslagsbehoven för instituten avdrag från nämnda slutsummor böra, på sätt hittills skett, göras med belopp, motsvarande avdragen för bostad, som åtnjutes av professor, laborator och vaktmästare. För den händelse bostad är upplåten åt samtliga dessa befattningshavare, kommer på grund av förhöjningar i bostadsavdragen att från slutsummorna avgå ett sammanlagt avsevärt högre belopp än under hittillsvarande förhållanden skett.

Utöver de medel, vilka vid ett godkännande av ovan upptagna statförslag komme att anslås för institutens verksamhet, skulle, vid bifall till vad utav lantbruksstyrelsen föreslagits i fråga jämväl om anvisande av medel på extra stat för nämnda verksamhet, på sådan stat för år 1918 ytterligare erfordras:

till förstärkande av den å ordinarie stat för institutet vid Alnarp		
uppförda anslagsposten till institutets övriga utgifter	kronor	7,550: —
till förstärkande av motsvarande post å ordinarie staten för institutet vid Ultuna	»	3,700: —

Summa kronor 11,250: —

Uti lantbruksstyrelsens utlåtande den 25 september 1916 med förslag till nya stater för de ifrågavarande båda instituten upptages jämväl förslag till villkor och bestämmelser för åtnjutande av de uti de tillämnade nya staterna upptagna avlöningsförmånerna — — —.

Uti de av styrelsen sålunda föreslagna villkor och bestämmelser äro vissa jämkningar påkallade med hänsyn därtill, att kommittén — delvis på grund av framställningar i förevarande ärende, som gjorts efter det styrelsens ifrågavarande utlåtande avgavs — föreslagit avvikelser från de utav styrelsen framlagda statförlagen. Därjämte har kommittén ansett ändamålsenligt att på här åsyftade villkor och bestämmelser bringa i tillämpning de grundsatser för omgruppering och sammanförande under särskilda rubriker, som uti kommitténs betänkande den 15 februari 1917 (delen L III) angående reglering av löneförhållanden m. m. vid statsdepartementen iakttagits i avseende å motsvarande föreskrifter vid de i betänkandet föreslagna nya staterna för statsdepartementen.

Med bortseende från de av nu berörda anledningar föranledda avvikelserna upptager kommitténs efterföljande förslag till villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i nya stater för ifrågavarande institut fastställda avlöningsförmånerna i huvudsak de förslag i ämnet, som framlagts av lantbruksstyrelsen.»

Kommittén har härefter framlagt formulerat förslag till avlöningsvillkor samt till bestämmelser rörande nuvarande befattningshavares övergång å ny stat.

Med hänsyn till de i förenämnda framställningar och utlåtanden anförda skäl finner jag det angeläget, att en lönerreglering för lantbruksinstitutens ordinarie personal nu äger rum. I likhet med samtliga dem, som yttrat sig i frågan, anser jag det ännu ej tillräckligt utredda spörsmålet om eventuellt inrättande av en lantbrukshögskola icke böra utgöra hinder för omedelbart tillerkännande åt institutens lärare av förhöjda löner, vilka kunna anses skäligen i förhållande till de uppgifter, som måste åligga dem, även efter det tilläventyrs en högsta lantbruksundervisningsanstalt tillkommit.

*Departements-
chefen.*

I fråga om sättet för denna lönerreglerings genomförande kan jag inskränka mig till att i allo instämma med lönerregleringskommittén. Jag tillstyrker alltså, att lektorsbefattningarna må förändras till professurer med föreslagen avlöning, att den ena adjunkturen vid Alnarp förvandlas till professur och den andra till en laboratorsbefattning med föreslagen avlöning, att vaktmästarbefattningarna uppföras i staten med ordinarie avlöning enligt kommitténs förslag, att bostadsavdragen bestämmas till föreslagna belopp samt att avlöningsvillkor och övergångsbestämmelser beslutas i enlighet med vad kommittén föreslagit. Mot de föreslagna ökningarna i de å institutens stater upptagna anslags-

posterna till övriga utgifter finner jag någon erinran icke skäligen kunna göras men vill föreslå, att vad institutet vid Ultuna angår denna anslagspost för slutsummans avjämnande höjes med 25 kronor till 33,600 kronor. Jag vill även tillstyrka, att anslag å extra stat för år 1918 begäras med de av lantbruksstyrelsen förordade beloppen.

Jag får alltså framlägga följande förslag till stater för ifrågasvarande bägge institut, att tillämpas från och med år 1918:

Förslag

till

stat för lantbruksinstitutet vid Ultuna.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	
<i>Avlöningsstat.</i>				
Rector, arvode.....	—	—	2,000	—
1 professor	4,400	2,000	6,400) Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
7 professorer.....	30,800	14,000	44,800	
1 vaktmästare	700	450	1,150) Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr., efter 10 år med ytterligare 100 kr. och efter 15 år med än ytterligare 100 kr.
1 vaktmästare	700	450	1,150	
Extra lärare, arvoden.....	—	—	9,250	—
För bestridande av bibliotekarie- göromål	—	—	300	—
Avlöning, summa kronor:	—	—	65,050	—
Till institutets övriga utgifter	—	—	33,600	—
	Summa kronor		98,650	—

Ann. 1. För bostad, som upplåtes åt professor, skall avdrag å lönen ske med 750 kronor.

Ann. 2. För bostad med bränsle eller med bränsle och lyse, vilken anvisas åt vaktmästare, skall han av sin lön avstå för bostad med bränsle 150 kronor samt för bostad med bränsle och lyse 175 kronor. Åtnjutes lyse, åligger det vaktmästaren att själv bekosta armatur och lampor.

Förslag

till

stat för lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	
<i>Avlöningsstat.</i>				
Rektor, arvode	—	—	2,000	—
1 professor	4,400	2,000	6,400	—
8 professorer	35,200	16,000	51,200	—
1 laborator	3,000	1,500	4,500	—
1 vaktmästare	700	450	1,150	—
1 vaktmästare	700	450	1,150	—
Extra lärare, arvoden	—	—	8,950	—
För bestridande av bibliotekarie- göromål	—	—	300	—
Avlöning, summa kronor	—	—	75,650	—
Till täckande av möjligen uppkommande förlust å mejeri- rörelsen	—	—	5,000	—
Till institutets övriga utgifter	—	—	39,200	—
Summa kronor	—	—	119,850	—

Efter 5 år kan lönen
höjas med 600 kr.

Efter 5 år kan lönen
höjas med 500 kr. och
efter 10 år med ytterligare
500 kr.

Efter 5 år kan lönen
höjas med 100 kr., efter
10 år med ytterligare 100
kr. och efter 15 år med
än ytterligare 100 kr.

Anm. 1. För bostad, som upplåtes åt professor eller laborator, skall avdrag å lönen ske med 750 kronor för professor och med 500 kronor för laborator.

Anm. 2. För bostad med bränsle eller med bränsle och lyse, vilken anvisas åt vaktmästare, skall han av sin lön avstå för bostad med bränsle 150 kronor samt för bostad med bränsle och lyse 175 kronor. Åtnjutes lyse, åligger det vaktmästaren att själv bekosta armatur och lampor.

För åtnjutande av de i dessa stater för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningar torde böra i enlighet med löneregleringskommitténs förslag fastställas följande villkor och bestämmelser:

I fråga om ändrad tjänstgöringsskyldighet, förening av tjänster m. m.:

att innehavare av ordinarie befattning skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändring i institutens organisation eller verksamhet eller eljest i allmänhet kan vara stadgad, samt i sådant hänseende följaktligen vara pliktig att, med bibehållande av den tjänsteställning och den avlöning han innehar, i enlighet med nya eller förändrade föreskrifter sköta de med befattningen förenade göromål;

att med ordinarie befattning vid institut icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning vid institut ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag det vara må, så framt ej, vad angår professor, Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan befattning, institutets styrelse uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid institutet, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tillsvidare bibehållas;

i fråga om avlöningsförmåners uppbärande m. m.:

att tjänstgöringspenningar eller arvode få uppbäras endast för den tid, befattningshavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester eller därmed jämförlig ledighet, men för den tid, han eljest varit befriad från tjänstgöring, skola utgå till den, som förordnats att uppehålla befattningen, där ej, vad arvode beträffar, annorlunda varder av Kungl. Maj:t bestämt;

att den, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen, men att den, som eljest undfår ledighet, såsom för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller fullgörande av särskilda uppdrag, eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller av annan anledning är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest provas skäligt;

att avlöning ej må utgå till befattningshavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest befattningshavare varder avstängd från tjänstgöring eller i håkte tagen, den del av hans avlöning, som icke provas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej provas skäligt låta honom uppbära något därav;

att den, som tillträder ny avlöningsstat, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen skall utgå till månadens slut;

i fråga om ålderstillägg:

att, därest förhöjning av lön efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma lönegrad är i staten medgiven, tidpunkten för

första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att

innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller därmed jämförlig ledighet eller ledighet för fullgörande av värnplikt, och

för andra förhöjningen, om sådan förekommer, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt

för tredje förhöjningen, där sådan äger rum, efter än ytterligare fem år, ävenledes på samma villkor,

under iakttagande vad var och en av omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förrän vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstaldern blivit uppnådd;

att i avseende å löneförhöjnings intjänande vidare skall iakttagas, att professor, vilken utnämnts att innehava sådan befattning från och med de nya avlöningsstaternas trädande i tillämpning, må tillgodoräknas tid, varunder han omedelbart före nämnda tidpunkt innehaft lektorstjänst vid någotdera institutet, i vad denna tid överstiger tio år, samt att den, som antagits att från och med samma staters trädande i tillämpning vara vaktmästare, må tillgodoräknas den tid, han omedelbart före berörda tidpunkt innehaft stadig anställning såsom vaktmästare vid någotdera institutet;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension är skyldig att avgå från tjänsten, icke må tillträda samma förhöjning;

i fråga om semester, skyldighet att avgå från tjänsten och pensionsrätt:

att vaktmästare årligen må, när det kan ske utan hinder för göromålenas behöriga gång, åtnjuta semester under femton dagar;

att i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension är vid tiden för de nya avlöningsstaternas ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat.

I fråga om de behövliga anslagsbeloppen är att märka, att avdrag för fri bostad m. m. bör göras vid institutet vid Ultuna vidkommer med 750 kronor för en var av 8 professorer och med 150 kronor för vardera vaktmästaren eller tillhoppa med 6,300 kronor. Vad institutet vid Alnarp angår vill jag erinra, att 1915 års riksdag på Kungl. Maj:ts förslag höjde anslaget till detta institut med 500 kronor, enär den bostadslägenhet, som förut begagnats av adjunkten i anatomi och fysiologi, behövde tagas i anspråk för andra ändamål, och adjunktens bostadsavdrag på grund därav skulle upphöra. För den å den nu föreslagna nya staten upptagne laboratorn, vilken motsvarar nyssnämnde adjunkt, bör alltså icke bostadsavdrag nu beräknas. Avdrag bör däremot ske med enahanda belopp som vid Ultuna för 9 professorer och 2 vaktmästare eller inalles med 7,050 kronor. De behövliga anslagen bliva då för Ultuna

92,350 kronor och för Alnarp 112,800 kronor, utvisande ökningar å respektive 18,050 kronor och 25,900 kronor eller tillhopa 43,950 kronor.

I enlighet med vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna de av mig framlagda förslagen till stater för lantbruksinstitutet vid Ultuna samt för lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp, att tillämpas från och med år 1918, ävensom de av mig föreslagna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i dessa stater för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningar;

dels förklara, att den, som med eller efter ingången av år 1918 tillträder ordinarie befattning å någon av dessa stater, skall vara pliktig att underkasta sig de för avlöningsförmånernas åtnjutande fastställda villkor och bestämmelser samt att den innehavare av ordinarie befattning vid något av instituten, vilken icke före den 1 december 1917 anmäler, att han vill övergå till den nya staten och underkasta sig de för åtnjutande av avlöningsförmåner enligt densamma stadgade villkor och bestämmelser, och vilken ej heller kan lagligen därtill förbindas, skall varda bibehållen vid de enligt dittills gällande ordinarie stat honom tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit honom;

dels, vid bifall till vad sålunda föreslagits, höja ej mindre det under anslagstiteln: undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar under nionde huvudtiteln upptagna anslag till lantbruksinstitutet vid Ultuna från 74,300 kronor med 18,050 kronor till 92,350 kronor än även det under samma anslagstitel upptagna anslag till lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp från 86,900 kronor med 25,900 kronor till 112,800 kronor;

dels ock å extra stat för år 1918 under nionde huvudtiteln såsom förslagsanslag, högst, anvisa för bestridande av vissa kostnader för bränsle m. m. vid lantbruksinstitutet vid Ultuna 3,700 kronor samt för enahanda ändamål vid lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp 7,550 kronor.

I det i anslagstiteln: undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar ingående bestämda anslaget, för innevarande år upptaget till 437,750 kronor, hava riksdagens bägge kamrar i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag beslutat dels en förhöjning med 12,000 kronor till en trädgårdsskola å Experimentalfältet och dels en minskning med 100,000 kronor på grund av att ett däri ingående anslag förändrats till

förslagsanslag. Vid bifall till vad nu föreslagits kommer denna anslags-
titel att ökas med ytterligare 43,950 kronor och alltså inalles uppgå till
393,700 kronor. Anslagstiteln i sin helhet kommer att erhålla följande
uppställning:

Bestämt anslag:

Lantbruksinstituten m. m. kronor 393,700: —

Förslagsanslag:

Till understöd åt lantmannaskolor	kronor 200,000: —	
» » » lanthushållsskolor ... »	60,000: —	
» » » elever vid lägre lant- bruksundervisningsanstalter	» 100,000: —	360,000: —
	tillhopa kronor 753,700: —.	

Till vad departementschefen sålunda tillstyrkt,
däruti statsrådets övriga ledamöter förenade sig, be-
hagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt för-
ordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga
... till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riks-
dagen.

Ur protokollet:
Olle Åkerberg.